

Merhaba
"Anadolu'nun Gözü"

gazetesinin
okurlarına
armağanıdır.
Çarşamba
günleri
yayımlanır.

KADEMİK

Sayfalar

Cilt: 9 Sayı: 13
15 NİSAN 2009 ÇARŞAMBA

Hazırlayanlar: M. Ali UZ - Ali İŞİK

maliuz@merhabagazetesi.com.tr • aliisik@merhabagazetesi.com.tr

KONYA KÜTÜPHANELERİ

ÖZEL SAYI - 1 -

KONYA KÜTÜPHANELERİ

Martın son haftasında başlayan Kütüphane Haftası nisanın başında son buldu. Hafta sonunda yapılan basın toplantısında, Kültür Müdürümüz Yrd. Doç Dr. Mustafa Çıpan, İl Halk Kütüphanesi Müdürü Hasan Coşan, Yazma Eserler Bölge Kütüphanesi Müdürü Bekir Şahin, Koyunoğlu Müze ve Kütüphane Müdürü Hasan Yaşar ve Mevlâna Müzesi İhtisas Kütüphanesini temsilen Dr. Naci Bakırcı Beyler bir araya geldiler ve Konya’da mevcut kütüphaneler hakkında bilgi verdiler.

Kitap ve kütüphane medeniyet demek, ilim ve irfan demektir. Atalarımız kitaba ve kütüphaneye büyük önem vermiş ve sanat eseri sayılabilecek muazzam kütüphaneler inşa etmişlerdir. Günümüzde kütüphane ve kitap sayısı itibarıyla ülkemizi Batı ile kıyasladığımızda, bu konuda gelişmiş ülkelere çok gerilerde kaldığımızı görüyoruz.

Konya’da kütüphanelerimizin çoğu yer itibarıyla ihtiyaca cevap vermekten çok uzak. İl Halk Kütüphanemizde yer darlığı yüzünden kitapların tamamı okuyucunun hizmetine sunulmuyor. Yeni bir binanın yapılması gündemde. Bu sevindirici bir gelişme.. Son yıllarda bazı belediyeler ve Kültür Müdürlüğü tarafından kitap yayımı da hızlanmış gözüküyor.

Kültür Müdürü Mustafa Çıpan

Bey akademisyenliği yanında bir kültür adamı. Efendiliği ve gayretleri ile dikkat çekiyor. Konya Yazma Bölge Eserler Müdürü Bekir Şahin Bey, nerede bir yazma eser duyarsa peşine düşüyor. Getirebildiklerini getiriyor, getiremediklerini dijital ortama taşıyor. Faaliyetlerine Türkiye’de başladı, şimdi çalışma alanına yurt dışını da kattı. Konya Yazma Eserler Bölge Kütüphanesi onun gayretleri sayesinde sayılı kütüphaneler arasına girdi. Koyunoğlu Müze ve Kütüphanesi Müdürü Hasan Yaşar Bey, pek çok kurs ve kültürel faaliyetleri ile kültürümüze destek veriyor. Büyükşehir ve Selçuklu Belediyelerinin, Büyükşehir Belediyesi Kültür Daire Başkanı Ercan Uslu Bey’in çalışmalarını da takdirle takip ediyoruz. Mevlâna İhtisas Kütüphanesi’nde bir hazine gizli. Bundan çok insanımızın haberi yok. Dr. Naci Kakırcı Bey de güzel eserler hazırlıyor. İl Halk Kütüphanesi Müdürü Hasan Bey, dar imkânlar içerisinde hizmet etme yarışına katılanlardan. Kültürümüze hizmet eden bu değerli insanlara şükran borçlu olduğumuzu ifade etmek istiyorum.

Akademik Sayfalar’ımızın bu ve gelecek sayısını Konya’da mevcut ve hizmet veren büyük kütüphanelerin tanıtımına ayırdık. Kütüphanelerin tanıtılmasında emeği geçen dostlarımıza teşekkür ediyoruz.

KİTABA SAYGI...

Prof. Dr.
Ahmet SEVGI

Sosyal ilişkilerde olduğu gibi, okuma-öğrenme işinde de saygının önemli bir yeri olduğu kanaatindeyim. Saygı göstermediğimiz birisinden nasıl saygı beklemeye hakkımız yoksa değer vermediğimiz, üstüne oturduğumuz hatta okuyup çöpe atığımız bir kitap yahut dergiden de pek bir şey öğrenebileceğimizi sanmıyorum...

İlkokul yıllarımı hatırlıyorum. Sene sonları karnemizi aldıktan sonra, bugün mezuniyet törenlerinde şahit olduğumuz, keplerin havaya fırlatılması misali, bizler de kitaplarımızı defterlerimizi yırtıp havaya fırlatırdık. Sınıfı geçmiştik ya, artık bizim için okuduğumuz kitapların, yazdığımız defterlerin bir anlamı kalmamıştı.

Bunun gibi, kitabı sadece bir araç olarak görüp ona gereken değeri vermek daha doğrusu kitaba bir ilkokul öğrencisi gözüyle bakarak işimiz bitince onu kapı dışarı etmek en azından okumuş insanlara yakışmayan bir davranıştır. Bana sorarsanız etrafınızda bu tip insanlar varsa onlardan vatan millet adına herhangi bir beklentiye girmemenizi tavsiye ederim. Kitaba saygısı olmayanın millete sevgisi olmaz...

“Hoca yine saçmalıyor... Hangi çağda yaşıyoruz? Bilgisayar diye bir şey var. Flaş bellekten haberi yok herhalde... Kitap da neymiş? Kalabalığına mı hevesiz?” diyenlerin sayısının hiç de az olmadığını biliyorum. Ama kazın ayağı öyle değil...

Ben siyasî yorumlardan, bilimsel hırsızlıklardan veya magazin haberlerinden bahsetmiyorum. Bunlara internet aracılığı ile elbette çok rahat ulaşabilirsiniz. Benim üzerinde durduğum; düşünce üretimi, edebî üslup, saf şiir gibi te-

meli muhakkak kitaba dayanması gereken sanatlardır. Kitabı önüne açıp altını çizerek tekrar tekrar okumadan hatta zaman zaman yeniden ele alıp üzerinde düşünme ihtiyacı duymadan ne fikir üretilebilir ne de edebî bir üsluba sahip olunabilir.

Yazılarımda ara sıra hatırlatmaya çalıştığım üzere, bilgi insanlığın ortak malıdır. İhtiyaç duyulduğu zaman ona çeşitli yollardan ulaşılabilir. Bugünkü teknik imkânlarla bilgiye ulaşmak artık çok daha kolay... Lakin zor olan, kişilik ve üslup sahibi olabilmektir ki bunun yolu da kitaptan geçer...

Diğer taraftan bilinmelidir ki medeniyetin temelinde kitap vardır. Montaigne'nin: “Söz kültürdür, yazı medeniyet” sözü bunu çok güzel ifade etmektedir. İnsanlar bilgi ve tecrübelerini kitaplara kaydederek daha sonra gelenlerin biraz daha ilerisini görmelerine imkân sağlamlasalar bugünkü medenî gelişmelere ulaşabilir miydik?

“Kâğıt medeniyeti” tabirini duymuşsunuzdur. Bence bütün medeniyetler kâğıt medeniyetinin ürünüdür. Ecdadımızın kitaba ve kâğıda gösterdiği saygı boşuna değildir. Kitap yazarlara gösterilen hürmet ve yazılan eserleri muhafaza edebilmek için sarf edilen olağan üstü gayret olmasa insanlık bugünkü noktalara ulaşamazdı.

Çağımız internet çağı, kabul ama bizi buralara taşıyan da kitap olmuştur. Kitaba kâğıda olan saygı ve sevgi olmasa medeniyet de olmazdı. Ayrıca teknik ne kadar gelişirse gelişsin bence kitap hiçbir zaman değerini kaybetmeyecektir. Kitaba saygının medeniyete saygı olduğunu düşünüyorum...

MİLLİ KÜTÜPHANE

A-TARİHÇE

Konya'da Cumhuriyet'ten önce Osmanlılar Dönemi sonuna doğru, devrin aydınları tarafından "Milli Kütüphane" adıyla bir kütüphane kurulması düşünülmüş, Vali Muammer Bey'in ilgi ve yardımlarıyla 1916'da Konya Türkocağı'nda "Milli Kütüphane" hizmete açılmıştır.

Milli Kütüphane'ye bina olarak önceleri Belediye Sarayı ve Tekel binalarının bulunduğu yöredeki "Rehber-i Hürriyet Okulu" nun küçük bir salonu ayrılmıştır. Kütüphane zaman içerisinde yapılan bağışlarla zenginleşmiştir. Yönetim bakımından 1919 yılında İl Özel İdare Müdürlüğüne bağlanarak Belediye Sarayı karşısındaki esnaf maarif evlerine taşınmıştır.

Milli Kütüphane'nin kurulmasına ilişkin olarak basında çıkan bir haberde şu noktalara değiniliyor:

"Şehrimizde bir Milli Kütüphane'nin tesisine teşebbüs edildiğini sevinçlerle yazmıştık. Bu kere iş file çıkmış ve kütüphane hey'eti de intihab edilerek işe başlamıştır."

Memleketimizde bulunan ilim adamlarının mühim bir kısmını ihtiva eden bu hey'etin muvaffak olacağını ve kütüphaneyi Konya'nın tettebbu ihtiyacını kemaliyle tatmin edecek bir müessesese haline koyacaklarını şüphesiz sayarız.

Kütüphanenin tesisine Belediyemiz yüz lira vermek suretiyle iştirak etlemiştir."

Kütüphanenin kuruluş amacı, hizmet, yönetim ve yaşatılması gibi konular metnini verdiğimiz "nizamnamede" açıklanmaktadır. Ayrıca kütüphanenin modern kütüphanecilik esaslarına göre gelişmesi, sosyal ve kültürel etkinlikleri-

nin yoğunlaşması, okuyucu-kütüphaneci-çevre ilişkilerinin geliştirilmesi de "nizamname" de öngörülen hükümler arasında yer almaktadır.

Konya Milli Kütüphanesi daha sonraları sırayla Vali İzzet Bey zamanında Hacı Hasan Camii'ne, oradan Alaaddin Tepesi'ndeki şimdi yıkılmış olan eski Halkevi binasına, buradan da Anıt Alanındaki yeni Halkevi binasına taşınmıştır. Bu süreç içerisinde de Konya İl Halk Kütüphanesi'nin çekirdeği olmuştur.

İl Halk Kütüphanesi'nin temelini oluşturan Konya Milli Kütüphanesi şu amaçlara yönelik olarak kurulmuştur.

"Geleceğimizi medenî, mutlu bir milletin geleceği gibi yapacaksak hayatımızı o yolda yönlendirmek zorundayız. Biz, zevki kahve köşelerinde, tavla bahşında buldukça yükselmek, şen ve aydınlık bir hayata kavuşmak, bizim için zor olur. Milli Kütüphane gençlere dimağlarını yükseltecek, duygularını süsleyecek bir araç olacağından şehrimizin en değerli bilim ve nezahet yurdu mahiyetini kesbedecektir.

Çalışmak, bilimsel araştırmalar yapmak isteyen gençlerin bütçelerinin yetersizliği nedeniyle bunu yapamadıkları, sonuç olarak zekaları oranında gelişip yetişemedikleri için de ülke çapında bunlardan yararlanmanın sınırlı kaldığı göz önüne alınırsa "Milli Kütüphane'nin bu eksikliği gidermek, bilimsel çalışma ve araştırma yapmak isteyenleri aydınlık kucağında toplamak amacıyla kurulduğu gerçeği ortaya çıkar. O günün gerekçelerine göre bizde bilim adamları, genellikle bütçeleri dar kişiler olduğundan bu tür kütüphanelere olan gereksinim her ülkeden daha çoktur.

Halka okuma zevk ve alışkanlığını verebilmek için de bu tür kütüphanelerin varlığı gereklidir. Herkesin zevkine

ve gereksinimine göre her tür kitabı buldurmak da hizmet alanı içinde düşünülmüştür. Çalışmalar yoğunlaştıkça hizmet alanı da büyüyeceğinden zamanla bir yanında yeni konular, diğer yanında çeşitli bilim ve kültür kuralları oluşacağı hesaba katılmıştır. Böylece kütüphanenin sosyal, kültürel ve bilimsel etkinliklerinin oluşmasına ortam hazırlanması göz önüne alınmıştır.

B-KOLEKSİYON

Milli Kütüphane'nin kitap kaynağını, bütçe imkanları oranında satın alınanlarla birlikte geniş ölçüde yapıldığı belirlenen bağışlar oluşturmaktadır. Bu yardım kampanyasının başlatılıp sürdürülmesinde, Türk Sözü gazetesinin önemli rol oynadığı anlaşılmaktadır. Örnek olarak Gazetenin yazarlarından Necati Bey'in, "Birçokları ciltsiz ve birkaçı da noksan olan kitaplarını liste halinde Milli Kütüphaneye bağış ve hediye ettiği" yine gazetenin, 10 Temmuz Bayramı nedeniyle yayımlanan özel sayısının, aydın kişilere satışı sağlanarak, gelirlerinin Milli Kütüphane Müdürlüğüne gönderildiği belirtilmektedir.

Şehrin tanınmış ticaret adamların-

dan Kazım Hüsnü Bey'in yirmibeş lira, Reji Baş Müdürü Şakir Bey'in yedi lira, Hukuk Mektebi Müdürü Refik Bey'in bir lira ile yardım kampanyasına katıldıkları; Refik Bey'in 47 cilt tutarındaki kitaplarını, Evkaf Müdürü Eşref Bey'in, iki cilt Amasya Tarihi'ni, Konya Mebusu Tefrik Bey'in 48 cilt önemli eseri, Mektebi Sultani ve Medrese-i İlmiye öğretmeni, Kütüphanenin de kurucularından Hamdizade Abdülkadir'in 51 cilt değerli kitabı, Mebus Şakir Bey'in Hammer'in o güne kadar çıkan Devlet-i Osmaniye Tarihi'nin 8 cildini, Sanayi Mektebi Müdürü Osman Ferit Bey'in; 29 cilt değerli eseri, Dr.Necmettin Bey'in Hasan Çelebi'nin güzel bir hatla yazılmış müzehheb "Tezkiretüş-Şuara"sını kütüphaneye armağan ederek kayıtlardan anlaşılmaktadır.⁽¹⁾

Bugünkü İl Halk Kütüphanesi Milli Kütüphaneye'nin temelleri üzerine kurulmuştur. Özellikle o dönemin koleksiyonuna ait bir takım kitapları İl Halk Kütüphanesi'nde bulmak mümkündür.

(1) Mustafa Can, Cumhuriyetten Önce Konya Kütüphaneleri, Yeni İpek Yolu, Konya-I, K.T.O. Dergisi, Konya, 1998, s. 70.

Ön planda Millî Kütüphane binası görülüyor. İlk Müdürü İsmail Zühdü Bey'dir. Kütüphane buradan Hacı Hasan Camii'ne taşınmıştır (1934-1945). Kitaplar daha sonra Halkevi Kütüphanesi'ne nakledilmiştir. Arka planda Nalınca Baba Türbe ve Medresesi görülüyor (Kubbeli yapı). Türbe ve medrese şimdiki Alaeddin Caddesinde Tekel binasının bulunduğu yerdedi. 1928 yılında cadde genişletmek maksadıyla belediye tarafından yıktırılmıştır.

KONYA İL HALK KÜTÜPHANESİ

A. Tarihçe

İlk defa “Milli Kütüphane” adı ile 1910 yılında Konya Valisi Muammer Bey’in öncülüğü ile eski Rehberi Hürriyet Okulu içinde bir binada kurulmuştur. Kütüphanenin 1919 yılından itibaren Özel İdare’ye bağlı olarak uzun yıllar hizmet vermiştir. “Konya Kütüphanesi Özel İdareye bağlı kaldığı günlerde hiç de ilgi görmemiştir. Memurlar maaşlarını alamamışlar, kütüphanelere ödenek verilmemiştir. Kitap ve tesis ihtiyaçları karşılanmamıştır.

1968 yılına kadar Konya Halk Kütüphanesi’nin kitap mevcudu bile 15 bin civarında idi. Bu rakamın içinde Halkevi kütüphanesinin ve Yusufpaşa Kütüphanesi’nin kitap mevcutları da dahildir. 1972 senesinde Konya Kütüphanelerinin kitap mevcutları 70 bine yaklaşmaktadır. Demirbaş eşyaların değeri ise milyonun üzerindedir.

Türkiye kütüphanelerinin kaderi, Milli Eğitim Bakanlığı el attıktan sonra biraz değişmeye başlamıştır. 1946 yılından sonra kütüphaneler gerçek kişiliklerine bürünmek ve hizmetlerini geniş şekilde halka yaymak imkânı bulmuşlardır.

“Kütüphanelerimiz Cumhuriyetle birlikte biraz olsun yenilik içine itilir oldular. Kütüphane personeli o eski anlayışı bıraktı. Sabahtan akşama kadar fazla vakit öldürmenin yerini çalışmak aldı.

Kütüphanecilerimiz 1940 yılına kadar yine de tam anlamıyla hükümetlerin ilgisini çekmiş değildir. Kendi yağları ile kavrulmaya bırakılmışlardır.

Celalettin KİŞMİR: “Bizim çocukluğumuzda halk kütüphanesi Hacı Hasan Camii’nde idi. Çoğu ile oraya giderdik. Birkaç kaba masası, sekiz on adi sandalyesi vardı. Kütüphanenin Müdürü Mesut Koman, ya-

kından bilirdim, çok sıkıntı çekerti. Kış günlerinde odun, kömür bulamazdı. Günlerce dış kapıya bir kâğıt yapıştırır, kütüphanenin yakıtsız kaldığı için kapandığını, isteyenlerin kendisini (Hayat kıraathanesinde) bulabileceklerini bildirirdi.”⁽¹⁾ diyerek o günlerin Konya kütüphanelerinin durumunu anlatmaktadır.

Kütüphane sırayla Maarif evlerine, Şerafettin Camii yakınında bir binaya, Vali İzzet Bey zamanında da Hacı Hasan Camii’ne taşınmıştır.

Uzun yıllar Hacı Hasan Camii’nde kalan Kütüphane kuruluş hazırlıklarını burada tamamlamıştır. 1947 yılında Milli Eğitim Bakanlığı Kütüphaneler Genel Müdürlüğü emrinde “Konya Umumi Kütüphanesi” adıyla çalışmaya başlamıştır.

1950 yılında, daha sonra yıkılmış olan Alâeddin Tepesi’ndeki Halkevi binasının bir katına taşınmış, 1955 yılında da Anıt alanındaki Halkevi Kütüphanesini de içine alarak hizmete girmiştir. Bu bina halen Devlet Tiyatrosu olarak kullanılmaktadır.⁽²⁾

1978 yılında Mevlâna Tetkikleri Enstitüsü olarak yapılan bugünkü hizmet verdiği binaya taşınmıştır.⁽³⁾

B. Fiziki Yapı

Kültür ve Turizm Bakanlığına ait olan bina:3681 m² kullanım alanına sahip olan kütüphane, kitap ve okuyucu yönünden Konya’nın en büyük kütüphanelerinden biridir. Kütüphane okuma salonu, çocuk bölümü, süreli yayın-Prof. Dr. Feridun Nafiz Uzluk Bölümü, cilt atölyesi, konferans salonu, teknik işler, kitap depoları, fotokopi, internet ve idari odalardan oluşmaktadır. Toplam 310 kişilik okuyucu kapasitesine sahiptir.

(1) Celalettin KİŞMİR, “Halk Kütüphaneleri” Yeni Konya,29.08.1972.

(2) Birol YILMAZ, “Konya İli Halk Kütüphanesi Müdürlüğü” Bilgi Yolu, S. 1, Konya 2001, s. 5.

(3) Halit BİNGÖL, “XVII. Kütüphane Haftasında Konya Kütüphaneleri” 17. Kütüphane Haftası Atatürk Yılı Özel Sayısı, Konya 1961, s. 10.

Okuma salonu: Binanın ikinci katında bulunmaktadır. 16 yaş ve üzeri kullanıcılara hizmet vermektedir. Kitaplar burada konularına göre açık raf sistemine göre yerleştirilmiştir. Bu salona gelen kullanıcı buradaki memurların rehberliklerinde istedikleri kitaba ulaşmaktadırlar. İsteyen okuyucuda kaynak kitapların dışındaki kitapları ödünç olarak almaktadırlar.

Çocuk bölümü: 16 yaşına kadar olan çocukların yararlandığı bölümdür. Kütüphanenin zemin katındadır. Burada çocuklara yönelik kitaplar bulunmaktadır. Kullanıcılar buradaki kitaplardan kütüphanede yararlandıkları gibi ödünç alarak evlerine de götürebilmektedirler.

Süreli yayın bölümü: Bu bölümde kütüphaneye gelen süreli yayınlar kullanıcıların hizmetine sunulmaktadır. Konya’da yayımlanan günlük gazete ve diğer süreli yayınlarda bulunmaktadır. Konya ve Mevlâna ile ilgili yayınlar burada hizmete sunulmaktadır. Ayrıca Prof. Dr. Feridun Nafiz Uzluk’un bağışladığı 6893 adet kitap burada bulunmaktadır. Bu bölümde bulunan elyazması ve nadir matbu eserler ile hat levhaları 2006 yılında Konya Bölge Yazma Eserler Kütüphanesine devredilmiştir.

Konferans salonu: Binanın zemin katında bulunan bu salonda çeşitli kültürel etkinlikler düzenlenmektedir.

C. Teknik Hizmetler

a) Kitap sağlama: Kütüphanenin kitaplarını satın alma ve bağış yoluyla sağlamaktadır. Bakanlık tarafından satın alınan kitaplar da kütüphaneye gelmektedir. 2007 yılında Bakanlığımızca kütüphaneye994 adet kitap satın alınmıştır, kütüphane tarafından da 556 adet kitap satın alınmıştır. Yine 2007 yılında kütüphanenine 1321 adet kitap bağışlanmıştır

b. Cilt işleri: Kütüphanede Bölge

Cilt Atölyesi bulunmaktadır. Bu atölyede, kütüphanenin, bağlı şubelerin ve Konya, Karaman, Isparta'da bulunan halk kütüphanelerinin kitapları ciltlenmektedir. Yılda 2000 kitabın cildi yapılmaktadır.

D-Eğitici ve Kültürel Faaliyetler

Kütüphane; "Kütüphanelerde Eğitsel Faaliyetler Yönetmeliği"ne göre önemli günler ve haftalar kutlanmaktadır.

Özellikle Kütüphane Haftalarında programlar hazırlanmakta,"Kütüphane Haftasını Kutlama Yönetmeliği" doğrultusunda bilimsel toplantılar, açık oturumlar, paneller, konferanslar, münazaralar, şiir, resim ve kompozisyon yarışmaları ile genel bilgi ve kültür yarışmaları, kitap fuarları düzenlenmektedir. Her yarışmada derece alanlara ödülleri ve yarışmaya katılanlara belgeler verilmektedir. Ayrıca kütüphaneden en çok yararlanan ve davranışlarıyla diğer okuyuculara örnek olan okuyuculara da ödülleri verilmektedir. Kütüphanelere kitap bağışı yapan, ya da başka yönde katkıda bulunanlar "Kütüphane dostu" seçilerek plaket verilmektedir.

E-Derleme İşleri

2527 Sayılı Basma Yazı ve Resimleri Kanununa göre il içinde çalışan matbaalarda basılan basılı materyalleri derleyerek ilgili yerlere gönderme görevi de aynı kanunun ikinci maddesine göre müdürlüğün görevleri çerçevesinde yer almaktadır.

F-Şube Kütüphaneler

Selçuklu İlçe Halk Kütüphanesi: İlk defa 1967 yılında "Selçuklu Çocuk Kütüphanesi" olarak kurulan kütüphane 1984 yılında Vali İzzet bey Ödünç Verme Şubesiyle Birleşerek "Selçuklu Halk Kütüphanesi" adını almıştır, Kule Site civarında bulunan İnönü Parkının içinde bulunmaktadır. İki salonu vardır. 2007 yılı istatistiklerine göre 11058 kitabı bulunmaktadır. 2007 yılında 14282 okuyucu yararlanmıştır.

Faik Soyman Halk Kütüphanesi: Şeyh Ahmet Efendi Mühlak Vakfı'na ait olan Seyit Faruk Önder Kütüphanesi, Vakfın Mütevellisi olan, emekli Vali ve 13. dönem Konya eski milletvekili Seyit Faruk Önder tarafından 1974 senesinde kurulmuş ve hizmete açılmıştır.

Kütüphane ilk, orta, lise ve üniversite düzeyindeki öğrencilerden başka, yediden yetmiş kitaplarından yararlanmak isteyen ve okumayı seven herkese hizmet vermektedir. Karatay Belediyesi katlı otoparkının civarında bulunmaktadır. Bir salonu vardır. 2007 yılı istatistiklerine göre kitap sayısı 7780 dir. 2007 yılında 7281 okuyucu yararlanmıştır.

Beyhekim Halk Kütüphanesi: Beyhekim Mahallesi'nde, İl Sağlık Müdürlüğünün arkasında tek katlı bir binada hizmet vermektedir. 2 oda bir salonu bulunmaktadır. 2007 yılı istatistiklerine göre 7716 kitabı bulunmaktadır. 2007 yılında 5309 okuyucu yararlanmıştır.

Ali Efendi Halk Kütüphanesi: 1968 yılında “Ali Efendi Muallimhanesi Çocuk Kütüphanesi” adıyla kurulan Kütüphane 1984 yılında “Çarşı Ödünç Verme Şubesiyle” birleşerek “Ali Efendi Halk Kütüphanesi” adını almıştır.

26.06.1968 Tarihli Yeni Konya gazetesinde açılışla ilgili şu bilgiler verilmektedir: xxx “Eski müftülük binasında açılan Çocuk Kütüphanesine 20 bin liralık tesis yatırıldı.

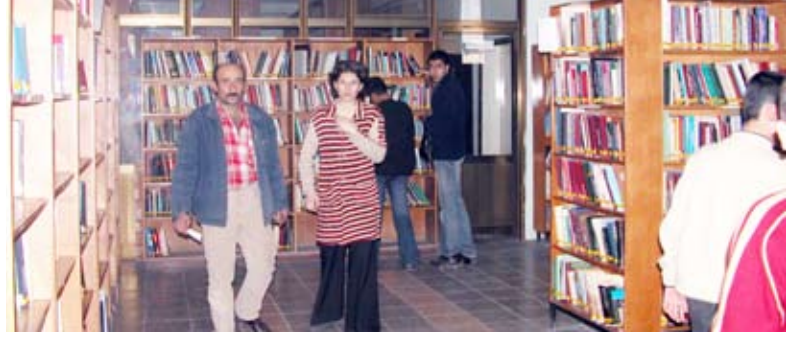
Şehrimiz dördüncü Çocuk Kütüphanesine kavuşmuştur. Şerefeddin Camii karşısında yakın zamanlara kadar Müftülük binası olarak kullanılan tarihi Ali Efendi Muallimhanesi’nde Konya Halk Kütüphanesi Müdürlüğüne bağlı olarak yeni bir çocuk kütüphanesi daha açılmıştır.

Binanın Çocuk Kütüphanesi olarak kullanılması için gerekli karar ve yeter miktarda ödenek Milli Eğitim Bakanlığı Kütüphaneler Genel Müdürlüğü tarafından temin edilmiştir. Küçük çocukların okuyup istifade edebilecekleri kitap okuma masaları, sandalyeleri, kitap dolapları modern biçimde yeni olarak yaptırılmıştır. Elli çocuğun istifade edebileceği Çocuk Kütüphanesi tesisleri için Milli Eğitim Bakanlığı Kütüphaneler Genel Müdürlüğüne 20 bin lira harcanmıştır.

Ayrıca Kütüphanenin daha şimdiden 3 bin kadar ciltli kitabı vardır. Konya Valisi A. Cahit Betil yeni açılan çocuk kütüphanesi ile çok yakından ilgilenmiş ve Özel İdare Bütçesinden bir miktar kitap satın alınmasını ayrıca Kütüphaneye aynı bütçeden bir kadronun tahsis ve tayini uygun görülmüştür.

Sessiz sedasız hizmete giren çocuk kütüphanesi küçük çocukların ihtiyaçlarına cevap verebilecek biçimde çalışmalarına başlamış bulunmaktadır.”

Uzun süre Şerafettin Camii arkasındaki mülkiyeti Vakıflar Genel Müdürlüğüne ait olan, tarihi binada hiz-

met vermiştir. Şerafettin Camii arkasındaki mülkiyeti Vakıflar Genel Müdürlüğüne ait olan, tarihi binada uzun süre hizmet etmiş 1997 yılında kapatılmıştır. Bugün bu binada Turizm Polisi hizmet vermektedir,

5- Eski garaj ödünç verme şubesi: 962 yılında Belediyeden kiralanan Tellal Pazarı içindeki binasında hizmet vermeye başlamıştır. Okuma salonu yoktur. Sadece evlere ödünç kitap vermektedir. 1988 yılı istatistiklerine göre Kütüphanede 4168 kitap mevcut olup, 1199 okuyucuya ödünç kitap verilmiştir. Daha sonraburası hizmete kapanmıştır.

6-Meram Halk Kütüphanesi: 1960 yılında Meram son durakta mülkiyeti Belediye’ye ait bir binada hizmete açılmıştır. Bir süre Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü’nün Atatürk Stadyumu içindeki binada hizmetini sürdürmüştür. Ancak yeni bina bulunamadığından 2006 yılımda kapanmıştır⁽⁴⁾.

7-Sille Halk Kütüphanesi: 1960 yılında, Merkez Sille Nahiyesinde Belediye’ye ait bir binada açılmıştır. Halen aynı binada hizmetini sürdürmektedir. 1988 yılı istatistiklerine göre, 5340 kitabı olup, 4847 okuyucu faydalanmıştır.

Kütüphanede 1988 yılı itibariyle 2435 kitap mevcut olup, 15.000 okuyucu faydalanmıştır. 2007 Yılında Selçuklu Belediyesine devredilmiştir.

(4) - Kütüphane Haftası Özel Sayı: 6. Konya 1994. s. 22

KONYA BÖLGE YAZMA ESERLER KÜTÜPHANESİ

A-Tarihçe

Burdur İl Halk Kütüphanesi Müdürlüğü'nü sel basması sonucu çok değerli yazma eserlerin zarar görmesi üzerine, ülkemizin çeşitli kütüphanelerinde bulunan değerli yazma koleksiyonlarını bir araya toplamak, bakım ve onarımlarının yapılmasını sağlamak, eserleri uygun ortamlarda muhafaza ederek araştırmacıların hizmetine sunmak amacıyla kütüphanenin kurulmasına karar verilmiştir.

Kütüphane, 1984 ile 1987 yılları arasında müdürlüğünü yapmış olan M.Lütfi İKİZ ve Hasan Yörük'ün azami gayret ve fedakarlıkları ve zamanın belediye encümen azası olan Hasan Ali TANER ile Servet AKDOĞAN ve Sacit BAYSAL gibi değerli şahısların çalışmaları sonucunda 1979 yılında temeli atılmıştır. Binanın ilk keşif bedeli 17,376,000 TL'dir. 47,893,000 TL'ye mal olmuştur.

20 Temmuz 1984 tarihinde zamanın Kültür ve Turizm Bakanı Mükerrrem TAŞÇIOĞLU'nun katıldığı bir törenle açılışı yapılmıştır.⁽¹⁾

Konya, Anadolu Selçuklu Devleti'ne başkentlik yapması sebebiyle kültürel derinliği ve devamlılığı olan bir şehirdir. Bunun da Konya'da kurulan yazma eserler kütüphanelerini çok özel bir yere taşımaktadır. İstanbul'dan sonra en fazla yazma eserin bulunduğu Konya ülkemizde ve dünyada hak ettiği yere gelme yolunda emin adımlarla yürümektedir.

Konya Bölge Yazma Eserler ve Yusufpaşa Yazma Eserler kütüphaneleri-

nin, vatandaşların ve bazı kurumların başlattığı kitaplarla zenginleşmeye devam etmektedir. Bu kütüphaneler kültürel derinliğin merkezi durumundadır.

Konya Bölge Yazma Eserler Kütüphanesi'nde Selçuklu döneminin yanında Osmanlı dönemine ait çok sayıda yazma eser de bulunmaktadır. Orta-Doğu, Kafkaslar ve Balkanların hafıza merkezi olmaya adaydır.

Kütüphanenin kitaplarının bilgisayar ortamına aktarılması, yerli ve yabancı araştırmacılara büyük kolaylık sağladı. Ayrıca bu kütüphanede, tarihî yazma eserlere orijinaline çok yakın, el işçiliğiyle cilt yapılmaktadır. Yazma ve Nadir Eserler Restorasyon ve Araştırma Merkezi her geçen gün kendini yenilemektedir. Paha biçilmez önemdeki bu eserlerin bir kısmını, özel olarak çelik kasa şeklinde yapılan, ancak 3 ayrı görevlinin bir araya gelmesiyle açılabilen çok özel bir bölümde muhafaza edilmektedir. Bu özel bölmedeki eserler, hırsızlık, yangın, deprem gibi doğal afetlere karşı tam korumalı ve içinde nem dengeleyici özel düzenek ile de eserler tam olarak koruma altına alınmaktadır.

B-Fizikî Yapı

Hizmet binası, bodrum katı ile birlikte 4 katlıdır. Kütüphanenin 14 çalışma odası, 4 salonu, 4 adet el yazması eserlerin korunduğu özel çelik kasa, 4 adet matbu eserlerin yer aldığı depo, 1 CD arşiv odası ile toplam kullanım alanı 723 metrekaredir. Bugün itibarıyla bina yetersiz hale gelmiştir. Konya Bölge yazma Eserler Kütüphanesi Modern bir binaya ihtiyaç duymaktadır.

(1) Merih CEYLAN, "Bölge Yazma Eserler Kütüphanesi Kuruluş ve Çalışmaları", Yeni Meram gazetesi, Konya 23.05.1985.

C-Teknik Hizmetler

a) Yazma ve Nadir Eserler Restorasyon ve Araştırma Merkezi

Konya Bölge Yazma Eserler Kütüphanesi'nin 20 Temmuz 1984 yılında açılmasıyla birlikte kütüphane müdürü M. Lütfi İkiz tarafından son derece güzel çalışmalar yapılmaya başlanmıştır. İlk önce ilgili personel kâğıt restorasyonu ve cilt sanatı üzerinde Konya ve Süleymaniye Kütüphanesi'nde kursa tabi tutulmuştur. Restorasyon servisi (kitap ve kâğıt üzerine), cilt servisi, kuru temizleme servisi, kimyahane, mikrofilm servislerinin ihtiyaçları giderilmiştir. Bu servislerdeki çalışmalar bir süre devam etmiştir. Ancak belli bir süre sonra teknik personelin kadro ya da kurum değiştirmesi sonucu bu bölümlerdeki çalışmalar durdurulmuştur.

2003 yılında Selçuk Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi öğrencilerinin Konya Bölge Yazma Eserler Kütüphanesi'nde "El Yazmalarını Koruma" dersi almaya başlamalarıyla "Yazma ve Nadir Eserler Restorasyon ve Araştırma Merkezi" aktif hale gelmiştir.

b) Eserlerin Korunması

İlmî tetkikler ve çalışmalar için üniversiteler ile her türlü yerli ve ya-

bancı araştırmacılara hizmet veren kütüphanede kitapların muhafaza ve bakımını şu şekildedir:

Yazma ve eski harfli basma kitaplar ayrı ayrı depolarda muhafaza edilmektedir. Depolarda, sabit sıcaklığın kışın 16 °C, yazın 24 °C; bağıl nem oranının %50 olması; ışık şiddetinin 50 lux'ü aşmamasına dikkat edilmektedir. Pencerelelerin UV ışınlarını geçirmemesi için koyu renk perde veya UV emen filtreler ile kapatılmakta, çatı, pencere ve kapıların izole edilerek, dış tesirlere karşı korumalı hale getirilmektedir.

Kitaplar, raflara soldan sağa ve yukarıdan aşağıya doğru, dik olarak ve ne çok sık ne de çok aralıklı olmayacak şekilde demirbaş numaralarına göre yerleştirilmektedir.

Depoların, özellikle rafları düzenli olarak temizlenmekte ve havalandırılmakta, kitapların belli aralıklarda, yumuşak uçlu fırçalarla tozları alınmaktadır.

Kitapların uzun süre kapalı bir yerde bulunmaları minyatür, tezhip ve yazılarının bozulmalarına yol açmaktadır. Bu sebeple kitaplar uygun ortamlarda havalandırılmaktadır.

Kitaplar belirli aralıklarla tek tek

elden geçirilmekte, tozları alınacak kitaplar raflardan alınarak temiz havaya çıkartılmaktadırlar. Temizleme işi, yumuşak uçlu bir fırça ile yapılmaktadır. Elektrik süpürgesi kitapların temizliğinde kullanılmamakta, yalnızca depoların genel temizliğinde kullanılmaktadır.

c) Eserlerin Restorasyon ve Cilt İşlemleri

Yazma eserlerin bakım ve restorasyon işlemleri ise onarıma muhtaç olanlara cilt ve patoloji servislerinde asıllarına uygun olarak koruyucu tedbirlerin alınmasını gerektiren faaliyetleri kapsamaktadır.

Kitapların tamir edilecek olan cilt kapakları cilt atölyesinde sırası gelince onarılmak üzere sökülmemekte ve kapığın yüzü tahrip edilmeden çıkartılmaktadır. Aslına ve devrine uygun bir şekilde onarıldıktan sonra tekrar cildi-ne yerleştirilmektedir.

d) Dijital Çekim Servisi

Kütüphaneye sağlanmış olan yazma eserler uzman personel denetiminde öncelikle kontrol edilerek sayfaları dağınık olanlar düzenlenir, numarasız olan varaklara numara verilerek çekime hazır hâle getirilir.

Varak sayısı fazla olan ve şirazesi

çok sıkı olan kitaplarda oluşacak bombeliği gidermek için kitaplara zarar vermeyecek şekilde cam benzeri şeffaf levhalardan faydalanılmakta ve kitabın açık olan iki tarafı arasında denge-nin sağlanması için cilt altları karton benzeri cisimlerle beslenmektedir.

Çekim esnasında görüntü netliğinin sağlanması için titremenin önlenmesine, yazma eserlerin cilt, tezhip, minyatür ve ebru gibi sanatsal özelliklerinin bozulmaması için kitapların özenle çekilmesine dikkat edilmektedir.

Çekimler; özel bir çalışma ortamında yapılmaktadır. Yazma eserlerin güvenliği açısından çekim görevlilerine tutanakla teslim edilip alınmasına da özen gösterilmektedir.

Çekime hazır olan yazma eserlerin özel objektifli dijital fotoğraf makineleriyle eserlerin boyutlarına göre ayarlanabilen, zararlı UV ışık içermeyen ışık düzenine sahip, 90 derecelik dik açıyla çekim yapabilecek şekilde hazırlanmış olan çekim düzeneği kullanılmaktadır.

Eserlerdeki sanatsal özelliklerin daha net görülebilmesi için yüksek çözünürlük kullanılması gerekmektedir. Uluslararası standartlar doğrultusunda dijital çekimlerde 300 dpi çözünürlük kullanılmaktadır.

Çekimleri tamamlanan eserler CD-Rom'lara JPEG dosya yapısında ve her eser tek tek CD-Rom'a yüklenmek şartıyla aktarımları yapılmaktadır. Ayrıca bu CD-Romların harici bir sabit disk'e de yedekleri alınmaktadır.

Donanım kapasitesi ve erişim hızı verilerin saklanması ve erişimde önemli faktörler olduğu için özenle seçilmektedir. Bu kapsamda arşivlenen veriler, "Tiff." ve ".jpg" formatında hazırlanıp İnternet üzerinden araştırmacıların hizmetine sunma amaçlı çalışmalar devam etmektedir. Araştırmacılar kısa bir zamanda sanal ortamda kütüphaneye gitmeye gerek kalmadan istedikleri eserlerin dijital kopyalarına ulaşabilecekler ve ücretini ödeyip, kopyaları elde edebileceklerdir.

D-Koleksiyon

Konya Selçuklunun başkentidir. En eski yazmalar da o dönemde yazılan Sadreddin Konevî, İbni Arabî ve Hz. Mevlâna gibi zamanın büyük âlim ve mütefekkirlerine ait eserler kütüphanenin dikkat çeken kitaplarıdır. Bunun yanında Hacı Bektaş Veli'nin Kütüphanesi de buradadır. Tıp Yazmaları konusunda da dünyanın en zengin koleksiyonuna sahiptir diye biliriz. Mevlevilikle ilgili, İbni Arabî'yle alakalı eserde hiçbir kütüphanede bulunamayacak sayıdadır. İmam-ı Gazalî'den İmam-ı Azam'a yüzlerce ilim adamı, düşünür mutasavvıfın eseri kütüphanede bulunmaktadır. Anadolu'nun en kapsamlı koleksiyonunu depolarında saklayan önemli bir kütüphane hüviyetine sahiptir.

a) Sağlama:

Bugüne kadar Bölge Yazma Eserler Kütüphanesi koleksiyonunda devir, bağış ve satın alma yoluyla sağlanmış kayıtlı ve halen tasnifi yapılarak kayıt altına alma çalışmaları devam eden 83.602 adet kitap bulunmaktadır. Devir yapılan kütüphane sayısı en son Elazığ Müzesi Kütüphanesi'yle birlikte 62'ye ulaşmıştır.

b) Faydalanma:

Araştırmacılar, kütüphanede yazar adı, kitap adı ve "Dewey Onlu Sınıflama" sistemindeki konu numarasına göre hazırlanmış olan kataloglardan ve bilgisayar ortamında oluşturulmuş Yordam 2001 isimli veri tabanı ile bu üç ana arama başlığına ek olarak yayın türü (el yazması, basma), dil, sınıflama, sağlama, tarih vb. olmak üzere 41 farklı şekilde arama yapabilmektedirler. Aradıkları kitapları tespit ettikten sonra kendilerine verilen kitap isteme fişlerini doldurarak depo memurlarından istedikleri kitapların CD'lerini alabilirler.

Kütüphane, üniversite personelinin ve öğrencilerin tatil günlerini dikkate alarak cumartesi günleri de nöbetçi personeliyle hizmet vermektedir.

c) Konya Belleği:

Konya Belleği adı altında bir bölüm oluşturulmuş, ülkemizin bütün yazma eser kütüphaneleri taranarak Konya ve kültürüyle alakalı kitap kopyaları kütüphaneye getirilmiştir. Artık bu bölüm Konya Şehir Arşivi konumunda hizmet vermektedir.

Vatandaşlarla sıcak ilişki içerisine girilerek yüzlerce kitap bağışı yapılmasına vesile olunmuştur.

d) Yurtiçi ve Yurtdışı Çalışmaları:

Kütüphane görevlileri Türkiye genelinde yazma eserlerle ilgili her konuda ihtiyaç duyulan yerlere giderek inceleme, tespit ve devir işlemleri gerçekleştirmişlerdir.

Bu kapsamda görevli idari ve teknik personel 2008 yıl içerisinde Batman, Niğde, Bor, Isparta, Yalvaç, Denizli, Manisa ve Akhisar başta olmak üzere birçok il be ilçede inceleme ve tespitler yapmış, depo şartları uygun olmayan kütüphanelerin kitapları ile bazı süreli yayınlar ve Konya ile ilgili bir takım eserler, devren kütüphane koleksiyonuna dâhil edilmiştir.

Azerbaycan ve Dubai'ye gidilmiş; Azerbaycan Fuzulî El Yazmaları Enstitüsü ve Dubai Cuma el-Macit Kütüphanesi ile teknik işbirliği ve dijital kopya değişimi protokolleri yapılmıştır.

Dubai Cuma El Macit Kütüphanesi ile Yapılan Protokol gereği yaklaşık 13.000 eserin dijital kopyası kütüphane arşivine kazandırılmış olup tespit çalışmaları devam etmektedir.

Ayrıca protokol çerçevesinde önümüzdeki aylarda Dubai'den aşağıda belirtilen makineler 01.09.2008 tarihinde kütüphanesine teslim edilmiştir.

- 1- Restorasyon Makinesi
- 2- Kuru Temizleme Sistemi
- 3- Sterilizasyon Makinesi
- 4- Kimyasal Destek Makinesi (Matbu Kitaplar İçin)

5- Elyaf Karıştırıcı Mikser

6- Sıcak Pres Makinesi

Arnavutluk Devlet Arşiviyle de diyaloglarımız sürmektedir.

Hasan YAŞAR

KOYUNOĞLU ŞEHİR MÜZESİ VE KÜTÜPHANESİ

Konya Büyükşehir Belediyesi, Kültür ve Sosyal İşler Daire Başkanlığı bünyesinde faaliyet gösteren Koyunoğlu Şehir Müze ve Kütüphanesi Ahmet Rasih İzzet Koyunoğlu tarafından kuruldu.

İzzet Koyunoğlu, müze ve kütüphanesini 4 Temmuz 1973 tarihinde karşılıklı beklemezsizin Konya Belediyesine bağışladı. Modern müze ve kütüphane binası 2 Şubat 1984 tarihinde ziyaretçi ve okuyucularının hizmetine sunulmuştur.

Koyunoğlu Kütüphanesi ana hatlarıyla Yazma Eserler, Türkçe ve Osmanlıca Matbu Kitaplar, Süreli Yayınlar ve Arşiv Bölümlerinden bulunmaktadır.

Koyunoğlu Kütüphanesi, şahısların bağışlarıyla oluşturulan değerli ve zengin bir arşive de sahiptir; İzzet Koyunoğlu ve Selçuk Es'in arşivlerinde bulunan belge ve fotoğraflar Konya açısından büyük öneme sahiptir. Arşivde 5391 adet fotoğraf ve

kartpostal, 6086 adet genel evrak olarak doküman bulunmaktadır.

A. R. İzzet Koyunoğlu Kütüphanesi'nde bulunan Süreli Yayınlar Bölümü ise, yerel ve yaygın basın olmak üzere 1920'li yıllardan başlayarak kesintili bazen de sıra halinde günümüze kadar gelmiş ve hâlen devam ettirmektedir. Konya'nın ilk yerel gazetelerinden Selçuk, Ekekon, Babalık gazeteleri bu arşivden birkaçıdır. 1467 adet gazete ve 2825 adet dergi arşivi bulunmaktadır. Yaygın ve yerel gazeteler, kütüphanenin ciltphanesinde her ay düzenli olarak ciltlenir. Bu ciltler arşivlenerek güncellenmektedir. Bu bölüm, Konya'nın en geniş ve düzenli olarak güncellenen gazete arşivine sahip bulunmaktadır.

Koyunoğlu Kütüphanesi kitap bağışlayanların isimleri adı altında şu bölümlere ayrılmıştır;

A. R. İzzet Koyunoğlu Kütüphanesi ve Arşivi, Selçuk Es Kütüphanesi ve Arşivi, Mehmet Önder Kütüphanesi ve Arşivi, Ahmet Kutsi ve Mehmet Eminoğlu Kütüphanesi ve Arşivi.

A. R. İzzet Koyunoğlu Kütüphanesi ve Arşivi

Çok değerli el yazması, Osmanlıca ve Türkçe matbu eserlere sahip bulunan İzzet Koyunoğlu Kütüphanesi'nde; genel olarak tarih, sanat tarihi, edebiyat, Konya tarihi ve folkloru, musiki, fen bilimleri alanlarında kitaplar bulunmaktadır. 6066 adet el yazması ve

6572 adet Osmanlıca matbu eser okuyucuya hizmet vermektedir. Koyunoğlu, saklayıp muhafaza ettiği birçok evrakla da güzel bir arşiv oluşturarak gelecek nesillere ışık tutmuştur.

Koleksiyonun en önemli bölümünü el yazma eserler oluşturmaktadır. Bunlardan bir kaçını sayacak olursak:

16. yüzyıla ait **Hekim Bereket**'in **Tuhfe-i Mübarizi**'si: Eser, spor hekimliği üzerine dikkat çekici bilgiler vermektedir. Bu kitap üzerinde yüksek lisans ve doktora çalışmaları yapılmıştır.

İmam Gazali'nin **İhyau Ulûmu'd-din** adlı kitabının 583 hicri tarihli yazma nüshası, **III. Selim**'in Konya İmarethanesi Vakfiyesi, **Yunus Emre Divanı** (en eski nüshalarda birisi), 1317 tarihli Sultan Abdülhamit'e takdim edilmiş **Muhtasar Osmanlı Tarihi**, **Sultan Alâeddin**'in Osman Gaziye gönderdiği berat, şiir ve cönk mecmuaları, özellikle Mihrimah Sultan'a verilen şiir mecmuası, dünyada tek nüsha olan **Ebu Ömer Yusuf bin Abdullah**'in **Kitabun fi Ecvibeti'l-müstevi**'be (hadisi şerif kitabı), Kanuni Sultan Süleyman ve İkinci Sultan Selim dönemlerinde şeyhülislamlık yapmış Ebussuud Efendi'nin kendi imzalarını taşıyan yazmalar, ayrıca tefsir hadis fıkıh, Arapça kavait kitapları ve daha nice ünik değerdeki yazma eserler bulunmaktadır.

Koyunoğlu Kütüphanesi arşivinde bulunan arşiv malzemelerinden bazıları şunlardır: TCDD'ye ait muhtelif evrak, çeşitli gazete ve dergilerden muhtelif tarihî olaylarla ilgili küpürler ve fotoğraflar, haritalar, Türkiye Ticaret Odası'na ait raporlar, musiki kitapçıkları, arkeoloji ile ilgili gazete küpürleri, Fransız Demiryollarına ait evraklar, fotoğraflar, davetiyeler ve takvim sayfaları...

Selçuk Es Kütüphanesi ve Arşivi

Selçuk Es, zengin kütüphane, arşiv ve koleksiyonlarını sağlığında Ko-

yunoğlu Müzesi'ne bağışladı. Selçuk Es bağışladıkları eserlerin sergilenmesini göremeden 5 Eylül 1980 tarihinde vefat etti.

Selçuk Es'in kütüphanesinde 3513 matbu ve 130 adet yazma eser, sayısız gazete ve dergi, 300 adet taş plak bulunmaktadır. Çok çeşitlilik arz eden Selçuk Es Arşivi'nde ilk sırayı fotoğraflar alır. Bilhassa Osmanlı'nın son döneminden başlamak üzere Cumhuriyet'ten sonra 1970'li yıllara kadar uzanan bir süreç içinde Konya'nın mimari, demografik yapısı, giyim kuşam, toplu taşıma ve şehircilik gibi çok çeşitli açıdan geçirdiği gelişim ve değişim belirli bir kronolojik sıra içinde muhafaza edilmektedir. Ayrıca önemli sayıda Atatürk'le ilgili fotoğrafları da vardır. Belediyemizce yayımlanan "Fotoğraflarla Geçmişte Konya" albümündeki çoğu fotoğraflar bu arşivden sağlanmıştır.

Selçuk Es'in arşivinde önemli bir yoğunluğu oluşturan ikinci cins arşiv malzemesi de muhtelif kartpostallardır. Gerek Anadolu'nun gerekse dünyanın çok çeşitli bölgelerine ait tarihi ve turistik yerler, giyim kuşam üzerine çeşitlendirmeler muhtelif kartpostallar arşivi içinde yer almaktadır.

Arşivinde önemli sayılabilecek diğer bir grubu Konya'nın askerî, adli, beledi, Millet Meclisi, valilik ile ilgili yazı ve vesikaları ile çeşitli dönemlere ait belediye seçimi, senato seçimi, muhtar seçimi ile ilgili evraklar oluşturmaktadır. Bu grup içinde çeşitli dönemlerde milletvekili olmuş kimselelere ait evraklar da vardır.

Yurdumuz ve Konya ile ilgili istatistikî bilgi ve fotoğrafların oluşturduğu arşiv bilgileri ise hemen he-

men bulunamayacak nitelikte olup araştırmacılara büyük yardım sağlamaktadır.

Ayrıca babası Kazım Gürel'in çeşitli gazetelerde çıkmış yazılarının orijinalleri bu arşivde saklanmaktadır. Kazım Gürel'in, Celal Bayar, Adnan Menderes, Refik Koraltan ile ilgili mektupları da bu arşiv içindedir.

Mehmet Önder Kütüphanesi ve Arşivi

Mehmet Önder'in Türk kültürü ve sanat tarihi ile ilgili yayımlanmış 74 kitabı ve bine yakın makalesi vardır. Mehmet Önder, bin bir emekle topladığı değerli kitap ve arşivini vefatından önce 1986 senesinde Koyu-

noğlu Müze ve Kütüphanesi'ne hibe etti.

Mehmet Önder Kütüphanesi'nde bulunan kitaplar genellikle Milli Eğitim ve Kültür Bakanlığı yayınlarındandır. Ekserisi kültür ağırlıklı toplam 4972 adet eser bulunmaktadır. Kütüphanemizdeki arşivi ise kendisinin katılmış olduğu sempozyum, panel, konferans ve verdiği bildirimler konusunda tanıtıcı davetiyelerden oluşmaktadır.

Ahmet Kutsi ve Mehmet Eminoglu Kütüphanesi ve Arşivi

Katar Devleti Terbiye ve Eğitim Bakanlığı hocalarından Ahmet Kudsi Eminoglu 2003 yılında değerli eserlerini Koyunoğlu Şehir Müze ve Kütüphanesi'ne bağışladı.

Ahmet Kutsi ve Mehmet Eminoglu Kütüphanesi'nde Arapça tarih ve ilahiyat konularının ağırlıkta olduğu 2375 eser bulunmaktadır.

Ahmet Kutsi ve Mehmet Eminoglu arşivinde Osmanlı dönemine ait tapular, askere alınma belgeleri, mukavelenameler, Arapça ve Osmanlıca mektuplar, şecere fotokopileri, küçük risaleler halinde el yazma kitaplardan sayfalar ve davetiyeler bulunmaktadır.

Diğer Bağışlar

Kütüphanede bu bağışlardan başka Osman Özdemir, İbrahim Küçük-tıgı, Nihan Küçükyıldız, Hasan Yüğ-rük, Mustafa Parlaktürk, Lütfi Tuncel, Ahmet Akyol tarafından yapılan bağışlar da A. R. İzzet Koyunoğlu Kütüphanesi için büyük öneme sahiptir. Yapılan bağışlarla Koyunoğlu Kütüphanesi zenginleşmeye devam etmektedir.

